

Remissyttrande

Datum 2023-08-29

Diarienummer RS 2023-02694

Klimat-och näringsdepartementet

Ert diarienummer KN2023/03051

Promemorian Cirkulär hantering av textil och textilavfall

Västra Götalandsregionen (VGR) har mottagit Promemorian Cirkulär hantering av textil och textilavfall på remiss. VGR yttrar sig dels utifrån en omfattande hantering av textil i den egna verksamheten, dels utifrån det regionala utvecklingsansvaret. Cirkulära affärsmodeller är en prioriterad kraftsamling i VGRs regionala utvecklingsstrategi, med textil som ett styrkeområde.

Sammanfattningsvis ställer sig VGR bakom promemorians förslag om insamling av textilier. VGR ser samtidigt att kompletterande åtgärder är nödvändiga i närtid. Detta för att ge rätt förutsättningar för den svenska textilbranschens konkurrenskraft, och samtidigt minska miljöpåverkan i högre grad än vad som bedöms uppnås genom förslaget. Ytterligare åtgärder behövs på systemnivå för möjliggöra att:

- konsumtionsmönster förändras och nya cirkulära affärsmodeller utvecklas för textilindustrin
- regionala hubbar för storskalig sortering ska kunna utvecklas i Sverige
- transporterna av textilavfall ska minska

Gällande införandet av producentansvar hänvisar promemorian till pågående process inom EU, där beslut inväntas under 2024. VGR delar bedömningen att Sverige bör invänta EU i den frågan, men anser samtidigt att Sverige redan nu behöver ta fram en strategi och genomföra en rad andra åtgärder för att underlätta och förbereda för en systemomställning till en cirkulär hantering av textil, där producentansvar ingår om en delmängd. Detta sker redan i flera andra länder inom EU och Sverige riskerar att halka efter, trots att Sverige är ledande inom textil cirkulär innovation. Det finns utredningsunderlag nationellt och regionalt för vad som behöver göras. Det är angeläget att agera, och det brådskar eftersom lagstiftningen ska träda i kraft i Sverige och EU redan 2025.

VGR bidrar gärna i arbetet utifrån de utredningar som VGR har medverkat till regionalt, tillsammans med akademi och branschaktörer.

Synpunkter på förslaget

VGR ser att det finns goda förutsättningar att stärka Sveriges konkurrenskraft i omställningen till cirkulära textilier. Förutom insamling av textilier krävs åtgärder för att minska textilavfall, underlätta för nya affärsmodeller, samt behov av investeringar infrastruktur på systemnivå för att omhänderta den stora mängd av textil som finns i omlopp. Med rätt åtgärder finns potential till nya jobb och nya företag inom re-make, re-design och reparation, med ökad konkurrenskraft för svensk textilindustri som följd. TEKO och Borås Stad har i en GAP-analys för lokal produktion lyft vikten av att behålla insamlade textilfibrer i Sverige för att

bibehålla svensk produktion. Angeläget för såväl företagens konkurrenskraft som vårt lands resiliens vid kriser.

Insamling av textilier är en viktig grund, men fler åtgärder behövs. Enligt EUs avfallsdirektiv ska medlemsstaterna vidta åtgärder också för att förebygga avfallsgenerering genom att uppmuntra återanvändning av produkter och inrätta system som främjar återanvändning av textilier. Enligt promemorians förslag ska detta ske genom information från kommunerna till invånarna. VGR menar att åtgärden är otillräcklig och inte motsvarar direktivets intention. Fler åtgärder behövs. VGR bedömer att åtgärder och behov är väl utredda. Utöver statliga utredningar har VGR medverkat till ytterligare utredningar i samverkan med industrin och akademien. VGR hanterar 850 ton textilier i vår egen verksamhet, stora flöden med liknande material i andra regioner och saknar förslag för en ökad cirkulära hantering i offentlig sektor.

Promemorian saknar förslag avseende hur transporter kopplat till textilavfall ska kunna minskas. En nationell styrning som minimerar transporter genom att styra mot regionala hubbar för sortering är önskvärd för att minska risken att stora flöden av textil transporteras till andra länder. Regeringen har också en roll i att skapa förutsättningar för utveckling av systeminvesteringar för storskalig, intelligent sortering på fler platser i Sverige.

Tiden är knapp för aktörerna att anpassa sig till de nya krav som kommer gälla för EU från 1 januari 2025.

VGR har i ett separat brev från miljö-och regionutvecklingsnämnden, tillsammans med Svensk handel, textilhögskolan, RISE och textilindustrins branschorganisation (TEKO) bjudit in näringsministern till ett möte i höst för att redogöra för behov och potential för systemlösningar. Parterna ser fram emot att mötas och vidareutveckla samverkan för cirkulära textilier.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Helén Eliasson
Regionstyrelsens ordförande

Håkan Sandahl
Regiondirektör

ⁱ TEKO och Borås Stad: GAP-analys textil produktion åter till Sverige, 2023.